

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

**referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul
Economic și Social European și Comitetul Regiunilor
Busola pentru cultura Europei
COM(2025) 785 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/34 /11.02.2026,
Senatul adoptă prezenta h o t ă r ă r e.

Art. 1.- Senatul României

(1) Apreciază

- a) importanța culturii ca factor de coeziune socială, identitate și dezvoltare economică, precum și rolul său în consolidarea rezilienței democratice și a competitivității europene.
- b) că, deși Comunicarea afirmă respectarea diversității culturale și lingvistice, accentul pus pe construirea unei narațiuni culturale europene comune și pe integrarea culturii în toate politicile Uniunii trebuie să fie atent echilibrat, pentru a nu diminua rolul statelor membre în definirea priorităților culturale proprii.

(2) Subliniază că

- a) domeniul culturii se află în centrul identității naționale a statelor membre și constituie un pilon esențial al suveranității acestora;
- b) identitatea culturală națională reprezintă o componentă fundamentală a identității constituționale a statelor membre, protejată de articolul 4 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

(3) Atrage atenția că

- a) există riscul ca prioritățile europene să prevaleze, în practică, asupra nevoilor și specificului cultural național, în special prin intermediul mecanismelor de finanțare;
- b) utilizarea unor concepte largi și insuficient definite, precum integrarea transversală a culturii, utilizarea etică a inteligenței artificiale sau condițiile echitabile pentru artiști, poate genera incertitudine juridică și interpretări divergente;
- c) în ceea ce privește digitalizarea și utilizarea inteligenței artificiale în sectoarele culturale, asupra necesității ca aceste instrumente să sprijine creația culturală fără a afecta

drepturile de autor, remunerarea echitabilă și controlul național asupra patrimoniului cultural.

- (4) Solicită ca implementarea acestei Comunicări să se bazeze exclusiv pe participare voluntară, flexibilitate, respectarea identității culturale naționale și un dialog real cu parlamentele naționale, pentru a asigura protejarea suveranității culturale a statelor membre.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar Opinia cuprinsă în această hotărâre se transmite către instituțiile europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din .. februarie 2026, cu respectarea prevederilor art. 76 alin (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului
Mircea ABRUDEAN

București, .. februarie 2026
Nr. ..

ROMANIA
Comisia pentru Afaceri Europene
Sesiune 34
11.02.2026
XXVU/145/12.02.2026

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Busola pentru cultura Europei

COM (2025) 785 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării **Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Busola pentru cultura Europei, COM (2025) 785 final.**

Comisia a dezbătut Comunicarea în ședința din data de 10 februarie a.c în prezența reprezentanților Ministerului Afacerilor Externe.

În vederea examinării, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene și Nota Ministerul Afacerilor Externe și a Ministerului Culturii.

Comisiile sesizate pentru examinarea, respectiv Comisia pentru cultură și media, Comisia pentru învățământ, știință și inovare, Comisia pentru comunicații, tehnologia informației și inteligență artificială, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital nu au transmis observații.

Descrierea

Necesitatea unei direcții strategice consolidate și a unui angajament politic ferm pentru politica culturală la nivel european a devenit tot mai evidentă în ultimii ani, fiind subliniată constant de Parlamentul European, Consiliu și de actorii relevanți din domeniul cultural. Ca răspuns la această nevoie, Comisia Europeană a elaborat o comunicare ce configurează o viziune strategică pe termen lung pentru cultură și patrimoniul cultural al Uniunii Europene, fundamentată pe inițiative anterioare precum Noua agendă europeană pentru cultură (2018) și Planul de lucru al UE în domeniul culturii 2023–2026. Documentul este însoțit de un proiect de declarație comună care urmează să fie convenit de instituțiile europene, reprezentând un angajament politic reînnoit pentru promovarea și sprijinirea culturii în Europa.

Busola pentru cultură propune o viziune strategică sintetizată în formula „Europa pentru cultură, cultură pentru Europa”, structurată în jurul a patru direcții principale: susținerea și consolidarea valorilor și drepturilor culturale europene; capacitatea artiștilor și profesioniștilor din domeniu, precum și sprijinirea cetățenilor; valorificarea culturii și patrimoniului pentru competitivitate, reziliență și coeziune; respectiv promovarea relațiilor și parteneriatelor culturale internaționale. Pentru implementarea acestor direcții sunt identificate douăzeci de acțiuni emblematică ce urmează a fi realizate de Comisie în cooperare cu statele membre și părțile interesate, Busola fiind concepută totodată ca ancoră strategică pentru cultură în viitorul cadru financiar multianual al UE.

Un accent deosebit este pus pe protejarea libertății artistice, care va fi monitorizată sistematic în raportul privind starea culturii și susținută în viitorul program AgoraEU, fiind recunoscută drept componentă esențială a arhitecturii democratice europene și corelată cu obiectivele Scutului european pentru democrație. În același timp, Busola prevede elaborarea unei Carte a UE a artiștilor, destinată stabilirii unor principii și standarde pentru condiții de muncă echitabile, precum și consolidării responsabilității beneficiarilor de finanțări culturale europene, printr-un dialog structurat cu partenerii sociali și comunitatea culturală.

Dimensiunea socială și participativă a culturii este reflectată prin măsuri dedicate tinerilor și accesului publicului la cultură. Sunt avute în vedere recunoașterea reciprocă a permiselor culturale, extinderea inițiativelor de mobilitate și explorare culturală pentru tineri, crearea unei rețele de ambascadori culturali ai tineretului, stimularea consumului de conținut cultural european online și instituirea unui premiu european pentru artele spectacolului. De asemenea, Comisia urmărește

consolidarea legăturilor dintre cultură, educație, sănătate și bunăstare, precum și creșterea participării persoanelor cu handicap la viața culturală.

Transformarea digitală și dezvoltarea inteligenței artificiale reprezintă o altă dimensiune centrală. Deși IA oferă oportunități de inovare și competitivitate, aceasta generează riscuri privind drepturile de autor, veniturile creatorilor, locurile de muncă și diversitatea culturală. În acest context, UE dezvoltă un cadru de reglementare orientat spre protejarea conținutului creativ, remunerarea echitabilă și utilizarea responsabilă a tehnologiilor, Busola urmând să includă o strategie dedicată IA pentru sectoarele culturale și creative.

Pe plan teritorial și economic, Busola urmărește valorificarea potențialului industriilor culturale și creative pentru reducerea disparităților regionale, creșterea atractivității teritoriale și îmbunătățirea calității vieții. Sunt prevăzute măsuri precum extinderea inițiativei „Capitale europene ale culturii” după 2033, dezvoltarea turismului cultural durabil, sprijinirea profesioniștilor din mediul rural și promovarea proiectării urbane sustenabile prin mecanismele noului Bauhaus european.

Protejarea patrimoniului cultural și consolidarea rezilienței acestuia constituie o prioritate transversală, incluzând digitalizarea patrimoniului, dezvoltarea infrastructurilor de date culturale, cooperarea în situații de criză, combaterea traficului de bunuri culturale și sprijinirea cercetării și inovării pentru un patrimoniu rezilient și sustenabil.

Dimensiunea externă a culturii este consolidată prin actualizarea strategiei UE pentru relații culturale internaționale, extinderea cooperării în vecinătatea estică și în regiunea mediteraneeană, precum și prin implicarea activă în foruri multilaterale globale. Implementarea Busolei va fi susținută de crearea unui centru european de date culturale, de dialoguri structurale cu sectorul cultural și de menținerea sprijinului financiar prin programele europene existente și viitoare, inclusiv prin integrarea culturii în viitorul cadru financiar multianual și prin dezvoltarea unor instrumente pentru mobilizarea investițiilor publice și private.

În ansamblu, Busola pentru cultură configurează un cadru strategic coerent care reafirmă rolul fundamental al culturii în proiectul european, consolidând dimensiunea democratică, socială, economică și internațională a acesteia și oferind premisele unei dezvoltări sustenabile și incluzive a ecosistemului cultural european.

În urma examinării, membrii comisiei

- **apreciază:**

- importanța culturii ca factor de coeziune socială, identitate și dezvoltare economică, precum și rolul său în consolidarea rezilienței democratice și a competitivității europene.
- că deși Comunicarea afirmă respectarea diversității culturale și lingvistice, accentul pus pe construirea unei narațiuni culturale europene comune și pe integrarea culturii în toate politicile Uniunii trebuie să fie atent echilibrat, pentru a nu diminua rolul statelor membre în definirea priorităților culturale proprii.

- **subliniază că**

- domeniul culturii se află în centrul identității naționale a statelor membre și constituie un pilon esențial al suveranității acestora;
- identitatea culturală națională reprezintă o componentă fundamentală a identității constituționale a statelor membre, protejată de articolul 4 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

- **atrag atenția**

- asupra riscului ca prioritățile europene să prevaleze, în practică, asupra nevoilor și specificului cultural național, în special prin intermediul mecanismelor de finanțare;
- că utilizarea unor concepte largi și insuficient definite, precum integrarea transversală a culturii, utilizarea etică a inteligenței artificiale sau condițiile echitabile pentru artiști, poate genera incertitudine juridică și interpretări divergente;
- în ceea ce privește digitalizarea și utilizarea inteligenței artificiale în sectoarele culturale, asupra necesității ca aceste instrumente să sprijine creația culturală fără a afecta drepturile de autor, remunerarea echitabilă și controlul național asupra patrimoniului cultural.

- **solicită** ca implementarea acestei Comunicări să se bazeze exclusiv pe participare voluntară, flexibilitate, respectarea identității culturale naționale și un dialog real cu parlamentele naționale, pentru a asigura protejarea suveranității culturale a statelor membre.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, formularea unei Opinii la COM (2025) 785 final.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport de admitere, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTE,
Senator Cusnir Rodica

SECRETAR,
Senator Andrei-Emil Dîrlău

Întocmit: Nicoleta Aldea, Consilier-parlamentar